

**Työasiainvaliokunnan mietintö n:o 12 hallituksen esityksestä
Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen liittyvien työoikeudellisten säännösten muuttamisesta**

Eduskunta on 4 päivänä syyskuuta 1992 lähettänyt työasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 109 Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen liittyvien työoikeudellisten säännösten muuttamisesta.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina hallitusneuvos Esa Lonka työministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Pauliine Koskelo oikeusministeriöstä, varatuomari Hannu Rautiainen ja asiamies Markus Äimälä Suomen Työnantajain Keskusliitosta, lakimies Olavi Sulunen Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä, lakimies Martti Virtanen ja neuvottelupäällikkö Jarmo Juvonen Liiketyönantajain Keskusliitosta, lakimies Jorma Skippari ja neuvottelupäällikkö Martti Reuna Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitosta, lakimies Pentti Itkonen Akavasta, apulaisosastopäällikkö Jyrki Hämäläinen Kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta, lakimies Jouko Levonen Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan Liitosta, professori Kari-Pekka Tiitinen Helsingin yliopistosta ja professori Niklas Bruun Svenska handelshögskolanista.

Hallituksen esitys

Hallituksen esityksen tarkoituksena on Euroopan talousalueesta (ETA) tehtyyn sopimukseen liittyen toteuttaa Euroopan yhteisöjen neuvoston työntekijöiden joukkovähentämistä koskevan direktiivin (75/129/ETY) ja työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan direktiivin (77/187/ETY) vähimmäistaso työläinsäädännössä sekä eräin osin myös työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta annetun Euroopan yhteisöjen neuvoston asetuksen (1612/68/ETY) edellyttämät muutokset.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti kuin ETA-sopimus.

Valiokunnan kannanotot

Yleistä

Valiokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Saadun selvityksen perusteella valiokunta kuitenkin katsoo tarpeelliseksi täydentää hallituksen esitystä koskien liikkeen luovutusta konkurssin yhteydessä.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan hallituksen esityksen työsopimuslain 7 §:n 2 ja 3 momentin muutosesityksillä täytetään EY:n ns. liikkeen luovutusdirektiivin (77/187/ETY) mukaiset velvoitteet. Sen sijaan säännökset ovat ristiriidassa sen perusteluissa ilmoitetun tavoitteen kanssa, että voimassa olevaa oikeustilaa konkurssipesän yhteydessä ei ole tarkoitus muuttaa.

Suomessa työntekijöiden työsopimuslain mukainen asema konkurssitilanteessa on suhteellisen vakiintunut. Työnantajan asettaminen konkurssiin ei automaattisesti muuta työntekijöiden asemaa, vaan työsuhteet jatkuvat edelleen. Konkurssin asettamispäivän jälkeen konkurssipesä on työnantajan asemassa suhteessa työntekijöihin. Työsopimuslain 41 §:n 1 momentin mukaan työ sopimus voidaan tällöin molemmin puolin irtisanoa päättymään neljäntoista päivän kuluttua irtisanomisesta, vaikka irtisanomis- tai työ sopimusaika on pitempi. Palkan konkurssin ajalta maksaa konkurssipesä.

Voimassa olevan oikeuden mukaan työnantajan eli konkurssivelallisen ja konkurssipesän välinen seuraanto ei ole työ sopimuslain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu liikkeen luovutus. Konkurssivelallinen ja velallisen pesä eivät ole eri toiminnallisia tai omistuksellisia yksiköitä. Työsopimuslain 7 §:n kannalta konkurssihallinto on vain järjestely, jolla velallisen omaisuuden vallinta järjestetään aikaisemmasta poikkeavalla tavalla ilman liikkeen luovutusta. Konkurssipesä jatkaa usein konkurssivelallisen liiketoimintaa jonkin aikaa. Jos pesä myy liikkeen tai sen osan

toimivana kokonaisuutena yrittäjälle, joka jatkaa liiketoimintaa, sovelletaan työsopimuslain 7 §:n 2 momenttia. Tällöin konkurssipesän oikeudet ja velvollisuudet työnantajana konkurssipesän palveluksessa olevia työntekijöitä kohtaan siirtyvät luovutushetkellä luovutuksensaajalle.

Hallituksen esityksen mukaan pääsääntönä olisi, että liikkeen luovutuksen yhteydessä ennen luovutusta erääntyneistä työsuhdesaamisista vastaisivat työntekijälle sekä luovuttaja että luovutuksensaaja. Pykälän 3 momentin mukaan tämä periaate ei tulisi sovellettavaksi silloin, kun liike luovutetaan konkurssin yhteydessä. Tämä konkurssitilanteita koskeva poikkeus on yhdenmukainen sen tulkinnan kanssa, jonka Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on omaksunut soveltaessaan voimaansaattamisen kohteena olevaa direktiiviä. Kun tavoitteena on turvata liiketoiminnan jatkajan asema epävarmassa konkurssitilanteessa, tavoite on perusteltu. Hallituksen esityksen säännös on kuitenkin kirjoitettu muotoon, joka johtaa muun muassa siihen, että työnantajan oikeudet ja velvollisuudet eivät olennkaan siirtyisi, kun liike luovutetaan konkurssin yhteydessä. Samoin säännös merkitsisi sitä, että konkurssipesän ollessa luovuttajana luovutuksensaaja ei voisi käyttää työsopimuslain 40 §:n erityistä irtisanomisoikeutta.

Valiokunnan käsityksen mukaan konkurssin yhteydessä tapahtuvia liikkeen luovutuksia koskeva poikkeus on myös sikäli perusteltu, että työntekijä yleensä saa saamisestaan suorituksen palkkaturvana, minkä vuoksi luovutuksensaajan vastuu ei tavallisesti koituisi työntekijän, vaan palkkaturvan suorittaneen valtion sekä sen työnantajakollektiivin hyväksi, joka työttömyysvakuutusmaksujen kautta viime kädessä maksaa palkkaturvamenot. Se, että vastuu työsuhdesaamisista ei siirry luovutuksensaajalle, voi olla omiaan edesauttamaan halukkaan ostajan löytymistä konkurssiin menneen yrityksen varallisuudelle niin, että toiminta voi jatkua toisen yrityksen puitteissa.

Esityksen mukainen poikkeus, joka koskisi kaikkia konkurssin yhteydessä tapahtuvia liikkeen luovutuksia, on kuitenkin valiokunnan käsityksen mukaan ongelmallinen, sillä se antaa mahdollisuuden myös epäterveisiin järjestelyihin. Jos konkurssin kautta tapahtuva liikkeen luovutus kaikissa tapauksissa asetetaan erityisasemaan, tämä voi johtaa poikkeussäännöksen väärinkäyttöön.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan konkurssin yhteydessä tapahtuviin liikkeen lu-

vutuksiin liittyy ylipäänsä se ongelma, että konkurssia voidaan pyrkiä käyttämään keinona, jolla turvataan yritystoiminnan jatkuminen, mutta päästään eroon veloista. Tällainen konkurssimenettelyn väärinkäyttö voi olla kysymyksessä silloin, kun konkurssiyrityksen varallisuus luovutetaan taholle, joka henkilö- tai omistussiteiden kautta kuuluu konkurssiyrityksen omistajien lähipiiriin.

Eduskunnalle annetun ns. saneerauslainsäädäntöpaketin (hallituksen esitykset n:o 181 etuoikeusjärjestelmän uudistamiseksi ja n:o 182 yritysten saneerausta koskevaksi lainsäädännöksi) yhteydessä on tarkoitus rajoittaa mainitunlaisia väärinkäyttömahdollisuuksia ja ratkaista myös eräitä muita konkurssin yhteydessä ilmeneviä liikkeen luovutuksiin liittyviä ongelmia. Muun muassa esitetään, että konkurssiyrityksen varallisuuden luovuttaminen yrityksen omistajien lähipiiriin kuuluvalla luovutuksensaajalle vaatisi normaalista poikkeavaa päätöksentekomenettelyä: tällainen luovutus vaatisi tuekseen saatavien määrän mukaista enemmistöä sekä etuoikeutettujen että etuoikeutta vailla olevien velkojien keskuudessa.

Mainitunlaiseen päätöksentekotapaa koskevaan muutokseen liittyen valiokunta katsoo, että työsopimuslain 7 §:n 3 momenttiin ehdotetun poikkeussäännöksen alaa tulisi supistaa niin, että se ei ulottuisi tapauksiin, joissa luovutuksensaajan ja konkurssiyrityksen välillä vallitsee sellaisia henkilösuhteisiin tai omistukseen perustuvia sidonnaisuuksia, että entinen ja uusi työnantaja on perusteltua samastaa toisiinsa. Takaisnannista konkurssipesään annettussa laissa (758/91) on määriteltävy konkurssivelallisen läheisinä pidettävät tahot tavalla, joka soveltuu myös nyt esillä olevaan tarkoitukseen.

Saamansa selvityksen perusteella valiokunta katsoo, että selvyiden vuoksi vastaavat muutokset tulisi tehdä vuosilomalakiin (272/73) ja palkkaturvalakiin (649/73). ETA-sopimus ei niitä edellytä, muttei ole esteenä. Valiokunta ei kuitenkaan katsonut tarkoituksenmukaiseksi tehdä ao. lakiin muutosehdotuksia ilman asianmukaista lainvalmistelua. Vuosilomalain muutosta valmisteltaessa on kiinnitettävä huomiota mahdollisiin tulkintaepäselvyyksiin. Lain soveltamisala saattaa hämärtyä. Epäselvää on myös konkurssin asettamishetken ja konkurssipesän luovutuksen välinen mahdollisesti pitkäksikin venyvä aikaväli. Vuosilomalain 6 a §:n mukaan työntekijän konkurssin alkamiseen mennessä ansaitsemat (rahalliset) vuosilomaetuudet erääntyvät.

Ansaittu vuosilomapalkka tai -korvaus on siis maksettava joko konkurssipesästä tai palkkaturvana. Jos konkurssipesä tämän jälkeen luovuttaa liikkeen aikaisemman omistajan ”läheiselle”, vuosilomalain 6 a §:ssä tarkoitettu erääntyminen ilmeisesti peruuntuu. Ongelmia ei ilmeisesti synnyisi, jos vuosilomapalkka tai -korvaus olisi suoritettu pesän varoista. Käytännössä lienee kuitenkin yleisempää, että nämä saatavat maksetaan palkkaturvana. Liikkeen aikaisemman haltijan ”läheinen” voisi näin ollen tosiasiaa saada edun, jonka saamista nyt käsillä olevilla uudistuksilla pyritään estämään, ellei sitten palkkaturvaviranomaisella olisi oikeutta vaatia vastaavaa määrää ”läheiseltä” luovutuksensaajalta tai työntekijältä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan vuosilomakomitea, jonka määräaika päättyy tämän vuoden lopussa, valmisteleo vuosilomalain uudistusta, joten lainvalmistelu ei siirtyisi pitkälle.

Valiokunta on ehdotetun työsooimusunlain 40 §:n muuttamisen yhteydessä selvittänyt myös vuoden 1988 työsooimusunlain muuttamista (723/88) koskevaa tulkintakysymystä koskien perhepoliittista työsooimuseturvaa. Ennen vuoden 1988 muutosta kaikista irtisanomisperusteista säädettiin 37 §:ssä. Vuonna 1988 työsooimusunlain muutoksella taloudellisista ja tuotannollisista irtisanomisperusteista säädettiin erikseen työsooimusunlain 37 a §:ssä. Valiokunta korostaa, että tarkoituksena ei ole ollut vallitsevan oikeustilan muuttaminen. Perhepoliittista työsooimuseturvaa koskevia säännöksiä on noudatettava siitä riippumatta, onko irtisanomisperusteena työntekijästä johtuva tai taloudellinen taikka tuotannollinen syy. Hallituksen esitys työsooimusunlain 40 §:n muuttamisesta on tämänmukainen.

Valiokunta on selvittänyt myös työsooimusunlain 40 §:n 2 momentissa säädettyä luovutuksensaajan erityistä irtisanomisperustetta ja 40 §:n 3 momentissa säädettyä lomauttamista ja osaaikaistamista luovutuksesta johtuen, katsoen kuitenkin, ettei lakeja ole syytä näiltä osin muuttaa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan voimaansaatettava direktiivi ei myöskään tätä edellytä.

Voimaantulosäännökset valiokunta ehdottaa kirjoitettavaksi yhdenmukaisesti muun ETA-lainsäädännön kanssa niin, että lait tulevat voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Valiokunnan muutosehdotukset

Saamansa selvityksen perusteella valiokunta

ehdottaa seuraavia muutoksia hallituksen laehdotuksiin.

Laki työsooimusunlain 7 ja 40 §:n muuttamisesta

7 §. Valiokunta ehdottaa, että sekä liikkeen luovuttaja että luovutuksensaaja olisivat yhteisesti vastuussa myös ennen luovutusta erääntyneistä palkkasaamisista tai muista työsooimuteeseen perustuvista saamisista. Tätä säännöstä ei kuitenkaan — eräin poikkeuksin — sovellettaisi silloin, kun konkurssipesä luovuttaa liikkeen. Liikkeen luovutus on yksi tapa muuttaa rahaksi konkurssipesään kuuluva omaisuus. Yleinen sääntö konkurssissa on, että konkurssivelkojen maksamiseen tulevat käytettäväksi pesäomaisuuden rahaksimuutosta saatavat varat, ja tätä periaatetta sovellettaisiin siten työsooimuteeseen perustuvien saamisienkin osalta myös silloin, kun konkurssipesä luovuttaa liikkeen. Se, että luovutuksensaajalle ei tällöin syntyisi vastuuta työsooimuteeseen perustuvista saamisista, on omiaan parantamaan mahdollisuuksia siihen, että konkurssipesän omaisuus voidaan muuttaa rahaksi luovuttamalla liike toimivana kokonaisuutena, mikä usein on sekä velkojien että työntekijöiden kannalta edullisin vaihtoehto. Tällainen sääntely ei myöskään heikennä palkansaajien asemaa, koska työsooimuhdesaamiset tulevat konkurssissa turvatuiksi palkkaturvajärjestelmän kautta.

Valiokunta pitää tarpeellisena rajoittaa konkurssin yhteydessä tapahtuvia liikkeen luovutuksia koskevan poikkeussäännöksen alaa niin, että se ei ulottuisi tapauksiin, joissa luovutuksensaajan ja konkurssiyhtyrityksen välillä vallitsee sellaisia sidonnaisuuksia, että entinen ja uusi työnantaja on niiden vuoksi perusteltua samastaa toisiinsa. Tällainen sidonnaisuus voi perustua omistukseen, sooimukseen tai muuhun järjestelyyn, jonka kautta aikaisempi työnantaja tai hänen lähipiiriinsä kuuluva henkilö tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaa luovutuksensaajana olevassa yrityksessä. Takaisinsaannista konkurssipesään annetussa laissa (758/91) on määritelty konkurssivelallisen läheisinä pidettävät tahot. Valiokunta katsoo, että sama määritelmä soveltuu myös rajattaessa valiokunnan ehdottamalla tavalla poikkeussäännöksen alaa. Takaisinsaantilain 3 § kuuluu seuraavasti:

”Läheiset. Tätä lakia sovellettaessa toistensa läheisinä pidetään velallista sekä:

1) hänen puolisoaan;
 2) hänen tai hänen puolisonsa suoraan etenevässä tai takenevassa polvessa olevaa sukulaista, sisarusta, veli- ja sisarpuolta ja tällaisen henkilön puolisoa; sekä

3) hänelle muuten erityisen läheistä henkilöä.

Toistensa läheisinä pidetään lisäksi yksityistä elinkeinonharjoittajaa, yhtiötä, muuta yhteisöä ja säätiötä sekä:

1) sitä, jolla yksin tai yhdessä läheisensä kanssa on osakkuuden tai siihen rinnastettavan taloudellisen seikan perusteella olennainen etujen yhteys elinkeinonharjoittajan, yhteisön tai säätiön kanssa;

2) sitä, jolla johtavan aseman perusteella on olennainen vaikutusvalta elinkeinonharjoittajan, yhteisön tai säätiön toiminnassa; sekä

3) sitä, joka on 1 tai 2 kohdassa tarkoitettun läheinen.

Edellä 2 momentin 3 kohtaan perustuvalla läheisyysuhteella ei ole merkitystä, jos saatetaan todennäköiseksi, ettei sillä ole ollut yhteyttä oikeustoimeen.”

Voimaantulosäännös. Valiokunta ehdottaa lain tulemaan voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Laki yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain muuttamisesta, laki henkilöstörahastolain 44 ja 48 §:n muuttamisesta ja laki henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa annetun lain muuttamisesta

Voimaantulosäännös. Valiokunta ehdottaa nämäkin lait tulemaan voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Edellä esitetyn perusteella valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin näin kuuluvina:

1.

Laki

työsopimuslain 7 ja 40 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä huhtikuuta 1970 annetun työsopimuslain (320/70) 40 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä heinäkuuta 1988 annetussa laissa (723/88), jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 4 momentiksi,

muutetaan 7 §:n 2 momentti ja 40 §:n 2 momentti, näistä 40 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä heinäkuuta 1988 annetussa laissa, sekä

lisätään 7 §:ään uusi 3 ja 4 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 5 momentiksi, seuraavasti:

7 §

Oikeuksien luovuttaminen. Työnantajan liikkeen luovutus

Työnantajan liikettä luovutettaessa siirtyvät hänen oikeutensa ja velvollisuutensa välittömästi liikkeen uudelle omistajalle. (Poist.)

Ennen luovutusta eräänntyneestä työntekijän palkka- tai muusta työsuhteeseen perustuvasta saamisesta luovuttaja ja luovutuksensaaja vastavat kuitenkin yhteisvastuullisesti. Tällöin luovuttaja on luovutuksensaajalle vastuussa ennen luovu-

tusta eräänntyneestä työntekijän saamisesta, jollei ole sovittu muuta. Irtisanomisoikeudesta liikkeen luovutuksen yhteydessä säädetään 40 §:ssä.

Konkurssipesän luovuttaessa liikkeen ei luovutuksensaaja kuitenkaan vastaa ennen luovutusta eräänntyneestä työntekijän palkka- tai muusta työsuhteeseen perustuvasta saamisesta, paitsi jos luovutuksensaajana olevassa yrityksessä on omistuksen, sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella määräysvalta:

1) aikaisemmalla työnantajalla;

2) sellaisella henkilöllä tai sellaisilla henkilöillä, jotka ovat aikaisempaan työnantajaan ta-

kaisinsaannista konkurssipesään (758/91) annetun lain 3 §:ssä tarkoitettussa läheisyysuhteessa; tai

3) edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuilla henkilöillä yhdessä.

40 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös
Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

2.

Laki

yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan yhteistoiminnasta yrityksissä 22 päivänä syyskuuta 1978 annetun lain (725/78) 7 b § ja 11 §:n 1 ja 3 momentti, näistä 7 b § sellaisena kuin se on 29 päivänä heinäkuuta 1988 annetussa laissa (724/88), sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 1 päivänä heinäkuuta 1988 ja 21 päivänä joulukuuta 1990 annetuilla laeilla (652/88 ja 1195/90), uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2—5 momentti siirtyvät 3—6 momentiksi, ja 11 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 29 päivänä heinäkuuta 1988 annetulla lailla, uusi 3—5 momentti, jolloin muutettu 3 momentti siirtyy 6 momentiksi, seuraavasti:

2, 7 b ja 11 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös
Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

3.

Laki

henkilöstörahastolain 44 ja 48 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 15 päivänä syyskuuta 1989 annetun henkilöstörahastolain (814/89) 44 §:n 2 momentti ja 48 §:n 2 momentti, seuraavasti:

44 ja 48 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös
Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

4. Laki henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa 24 päivänä elokuuta 1990 annetun lain (725/90) 6 § ja
lisätään 6 §:n edelle uusi väliotsikko seuraavasti:

Henkilöstön edustajat

6 §

Henkilöstön edustajan kelpoisuus

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

Tämä laki tulee voimaan *asetuksella säädetty-*
vänä ajankohtana.

Helsingissä 20 päivänä marraskuuta 1992

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Lindroos, varapuheenjohtaja Nordman (osittain), jäsenet Håkämies, Koistinen, Komi, Kuittinen, Laitinen

(osittain), Mäkipää (osittain), Nikula, Rimmi, J. Roos (osittain), Taina, Takala, Viljamaa ja Viljanen sekä varajäsenet Hiltunen (osittain), Saapunki (osittain) ja Vanhanen (osittain).

Vastalause

Hallituksen esityksessä enempää kuin työasiainvaliokunnan enemmistön hyväksymässä mietinnössäkään ei riittävän täsmällisesti ja yksiselitteisesti toteuteta oikeussääntöjä, joilla turvataan työntekijöiden perusteltuja oikeuksia joukkovähentämis- ja liikkeenluovutustapauksissa. Näiltä osin esitystä ja mietintöä voidaan arvostella myös ETA-sopimuksen piiriin kuuluvien oikeudellisten periaatteiden ja velvoitteiden riittämättömästä voimaansaattamisesta maassamme.

Liikkeenluovutustapauksissa samoin kuin yrityksen taikka liiketoiminnan osan luovutuksissa työsopimusten jatkuvuuden turvaaminen on erityisen tärkeää ja perusteltua. Tähän tähtää myös EY:n liikkeenluovutusdirektiivi (77/187/ETY), jonka toteuttamiseen lainsäädännössämme esitys osaltaan pyrkii. Paras tapa tässä on rinnastaa poikkeukselliset irtisanomisperusteet — taloudelliset, tekniset ja organisatoriset syyt — niihin voimassa olevan työsopimuslain

37 a §:ssä tarkoitettuihin taloudellisiin ja tuotannonllisiin syihin, joiden perusteella irtisanominen on muutoinkin sallittu. Näin ollen esityksen ensimmäisen lakiehdotuksen 40 §:n 2 momentin muutosta ei ole perusteltua hyväksyä.

Liikkeenluovutusdirektiivin mukaan luovutus ei ole laillinen peruste irtisanomiselle luovuttajan tai luovutuksensaajan eli työnantajan taholta, lukuun ottamatta taloudellisia, teknisiä tai organisatorisia syitä, joita on käsitelty edellä. Jos luovutuksesta kuitenkin seuraa olennainen työolojen muutos työntekijän vahingoksi ja työsopimus tai työsuhde tämän vuoksi päättyy, työnantaja on direktiivin mukaan tästä vastuussa. Työsopimuslakimme 40 §:n 3 momentin viimeinen virke kuitenkin mahdollistaa lomauttamiset ja osa-aikaistamiset luovutuksensaajan toimesta. Tämän säännöksen kumoaminen on siten johdonmukaista myös direktiivin tarkoituksen toteuttamiseksi meillä.

Hallituksen esityksessä tavoitellut muutokset sekä ETA-sopimukseen kuuluvien direktiivien soveltaminen ehdotetaan toteutettavaksi yhteistoimintalakea uudistamalla. Tältä osin voidaan todeta, että joukkovähentämisdirektiivi ulottuu määrätyn edellytyksin ja rajoituksin kaikkiin työnantajiin, kun sen sijaan yhteistoimintalaki ei koske valtiota eikä kuntia eikä myöskään järjestöjä. Esityksen mukaan ei myöskään voida kaikissa tapauksissa käytännössä noudattaa vaadittua 30 päivän aikaa joukkovähentämisen toimeenpanon ja siitä työvoimaviranomaisille tehdyn ilmoituksen välillä. Myös yhteistoimintalaki tulee muutosten johdosta entistä monimut-

kaisemmaksi. Jo lain soveltamisalan vaihtelu työntekijöiden määrän — 20 tai 30 taikka eräissä tapauksissa 500 työntekijää — mukaan on käytännössä hyvin hankalaa. Soveltamissäännökset vaativatkin yksinkertaistamista ja menettelytapasäännökset selkiinnyttämistä. Erityisen tärkeää on selvittää liikkeenluovutusdirektiivin soveltaminen julkisyhteisöiden toiminnassa.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin valiokunnan mietinnön mukaisina, paitsi ensimmäinen lakiehdotus näin kuuluvana:

1. Laki työsopimuslain 7 ja 40 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä huhtikuuta 1970 annetun työ sopimuslain (320/70) 40 §:n 2 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat 29 päivänä heinäkuuta 1988 annetussa laissa (723/88), jolloin tällä lailla muutettu 3 momentti siirtyy 2 momentiksi ja nykyinen 5 momentti 3 momentiksi,

muutetaan 7 §:n 2 momentti ja 40 §:n 3 momentti sellaisina kuin ne ovat mainitussa 29 päivänä heinäkuuta 1988 annetussa laissa, sekä

lisätään 7 §:ään uusi 3 ja 4 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 5 momentiksi, seuraavasti:

7 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

40 §

Irtisanominen liikkeen luovutuksen yhteydessä

(2 mom. poist.)

Milloin liikkeen luovutuksesta johtuvasta irtisanomisesta on neuvoteltava yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 8 §:n 3 momentin mukaisesti, luovutukseen perustuva irtisanomisilmoitus voidaan antaa viikon kuluessa siitä, kun neuvotteluvollisuus on täytetty, kuitenkin vii-

meistään viikon kuluessa sanotussa lainkohdassa tarkoitetun neuvotteluajan päättymisestä. Jos luovutuksensaaja on ollut osapuolena ennen liikkeen luovutusta käydyissä neuvotteluissa, hän voi antaa irtisanomisilmoituksen viikon kuluessa neuvotteluvollisuuden täyttymisestä tai, jos neuvotteluvollisuus on täytetty ennen luovutusta, viikon kuluessa luovutuksesta. (Poist.)

(4 mom. poist.)

Voimaantulosäännös
(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Lisäksi ehdotamme,

*että valiokunnan mietinnössä lausuttai-
siin seuraavaa:*

”Valiokunta edellyttää, että hallitus ja työmarkkinajärjestöt selvittävät erikseen kolmikan-tayhteistyössä liikkeenluovutusdirektiivin (77/187/ETY) soveltamista julkisyhteisöjen liikelaitosten yhtiöittämiseen ja yksityistämiseen sekä eläketurvaetuuksien varmistamiseen.”

Helsingissä 20 päivänä marraskuuta 1992

Paavo Nikula
Jukka Roos

Reijo Lindroos
Reijo Laitinen
Lea Mäkipää

Eila Rimmi
Marja-Leena Viljamaa

